1857. N°. 4.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG 13 JANUARIJ.

WAARSCHUWING.

De **COMMISSARIS DES KONINGS** in de provincie *Friesland* brengt, ter voorkoming van ongelukken bij het gebruik van het ijs, bij vernieuwing ter kennis van de Ingezetenen, dat **MET ALLE ZEESLUIZEN DER PROVINCIE WORDT GESTROOMD.**

Leeuwarden, den 12 Januarij 1857. VAN PANHUIJS.

De middenprijzen van de *in- en uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* wordt geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 9 Januarij 1857 te *Leeuwarden* geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *ƒ* 14.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . . . „ 220.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . . „ 220.00.

Leeuwarden, den 10 Januarij 1857.
De Commissaris des Konings in de provincie Friesland, VAN PANHUIJS.

PUBLICATIE.

De **GEDEPUTEERDE STATEN** der provincie *Friesland* brengen, ten vervolge op hunne Publicatie van den 5 dezer ter kennis der ingezetenen, dat, van den 3 tot en met den 9 dezer:

1. 83 runderen in de Provincie aan de besmettelijke longziekte zijn gestorven, als in de gemeenten: Achtkarspelen 3, Baarderadeel 11, Barradeel 1, Bolsward 1, Doniawerstal 2, Ferwerderadeel 2, Franekeradeel 1, Hennaarderadeel 17, Kollumerland en Nieuw-Kruisland 1, Leeuwarderadeel 7, Menaldumadeel 4, Rauwerderhem 2, Tietjerksteradeel 2, Westdongeradeel 1, Wonseradeel 12, Workum 2 en Wijmbritseradeel 14, en 148 door die ziekte aangetaste runderen, voor rekening der eigenaars, zijn afgemaakt, als in de gemeenten: Baarderadeel 17, het Bildt 1, Bolsward 1, Doniawerstal 8, Franeker 6, Franekeradeel 7, Haskerland 5, Hennaarderadeel 15, Hemelumer Oldephaert en Noordwolde 1, Idaarderadeel 11, Kollumerland en Nieuw-Kruisland 1, Leeuwarden 2, Leeuwarderadeel 10, Menaldumadeel 9, Rauwerderhem 9, Sneek 4, Tietjerksteradeel 2, Utingeradeel 6, Wonseradeel 12, Workum 2 en Wijmbritseradeel 19, bedragende daardoor het totaal der gevallen sedert den 1 Januarij dezes jaars 282;
2. de besmettelijke longziekte zich heeft geopenbaard onder de runderen van de veehouders: Pieter Simons Luimstra, te Drogeham; Hendrik Johannes Bonsma en Auke Annes Bergsma, beide te Oosterlittens; Jacob Anskes Sijperda, te Oosterwierum; Sjoerd Tjerks Roorda, te Jellum; Sijbren Martens Koldijk, te Weidum; Cornelis Goffes Jensma, te Minnertsga; de Weduwe Jacob Johannes Zijlstra en Marten Johannes Politiek, beide te Bolsward; Andries Durks Jager, te Goïngarijp; de Weduwe Jan Obbes de Jong, te Tjerkgaast; Auke Ruurds Bonsma, te Achlum; Hessel Jacobs Geldra, te IJtens; IJme Cornelis van der Meulen en Durk Jans Heeg, beide te Oosterend; Jan Jarings Winselaar, te Welsrijp; Gerrit Sjoerds Heeg en Rintje Klazes Boersma, beide te Wommels; de Weduwe Dirk Dirks Dijkstra, te Hijdaard; Watte Sibles de Vries en Dirk Jans Jaarsma, beide te Koudum; Goslik Gerbens Jelles, te Grouw; Tjebbe Klazes Boonstra, te Burum; Klaas Gerbens Pel, te Wirdum; Willem Meilis Agema en Sijtse IJdes Terpstra, beide te Dronrijp; Jacob Aukes Tolsma, te Marssum; Bernardus Sibbles Douma, te Beets; Jan Jentjes Heeringa, Tjalling W. Beetstra, Wijbe Vogelzang en Haring H. Postma, allen te Rauwerd; Tjeerd J. Bakker, te Poppingawier; Haije Haisma, te Bergum; Hendrik Tjerks Vierssen, te Hardegarijp; Watze Thomas van der Wal, te Oldeboorn; Jacob Jacobs Wijtsma, te Terkaple; Harmen Jans Stremler, Marten Hilbrands Bruinsma en Herke Tjipkes Wiersma, allen te Arum; Jetze Doekles van der Baan en Haring Jans Hollander, beide te Parrega; Gerben Minnes Bruinsma en Sijmon Klazes Scheepsma, beide te Schettens; Johannes Pieters Adema en Jelle Sijbrens Andela, beide te Tjerkwerd; Ruurd Jorrits Jorritsma, te Allingawier; Marten Wiebes Tilstra, te Pingjum; Thomas Doijes Bakker, te Hieslum; Watte Pieters van der Velde en de Weduwe Uiltje Jans Palsma, beide te Oosthem; Feike Douwes Boschma en Tiemen Tjeerds de Boer, beide te Westhem; Pier Klazes Kramer, te Wolsum; Ids Tjalkes Gaastra, te Nijland; Simme Tjipkes Andringa, te Tirns.
3. gezond zijn verklaard de runderen van de veehouders: Bontje Klazes van der Valk, te Wieuwerd; Johannes Haaijes Haaitsma, te Jorwerd; Saekle Jans Jansma, te Grouw; Jelte Pieters van der Meulen, te Deersum; Ulbe Jans Wijnia, te Wommels; Jan Samuels Alma en Lieuwe Klazes Wallenga, beide te Schalsum; Jan Sjoerds van Wieren, Jouke Thijsses Tijsma en Mijntje Ernst Fokkema, allen te Achlum; Harmen Jans Hoogterp en Jan Klazes Postma, beide te Midlum, en Hiltje Sjoerds Greben, te Wirdum.

Leeuwarden, den 12 Januarij 1857.
De Gedeputeerde Staten voornoemd,
VAN PANHUIJS, *Voorzitter*.
A. VAN DER LAAN, *Griffier*.

PETERSBURG, 1 Januarij.

Het zachte weder is voor Rusland niet zeer gunstig, dewijl de wegen voor het vervoer met sleden bijna niet bruikbaar zijn. Uit het binnenland ontvangt men ook berigten over de weêrgesteldheid; de lucht is zacht, de sneeuw is gesmolten en de wegen zijn onbruikbaar. In Siberië alleen schijnt de winter zich beter te hebben ingesteld. Men schrijft uit Irkutsk, dat, sedert het laatst van October, de winter is ingevallen en dat het sleden-vervoer er dus blijft voortduren.

BERN, 9 Januarij.

De zwitsersche gezant te Parijs, is met het fransche Kabinet over de grondslagen van eene schikking overeengekomen; zij zijn de volgende: Zwitserland stelt de gevangen koningsgezinden in vrijheid; alle beschuldigden verlaten Zwitserland tot dat eene definitive schikking tot stand zal zijn gekomen; de nadere voorwaarden mogen niets behelzen, wat tegen de algeheele onafhankelijkheid van Neufchâtel aandruischt. Pruisen staakt alle militaire toebereidselen, ten einde het niet den schijn hebbe, als of de Bondsvergadering onder den indruk van vijandige demonstratien beraadslaagde. Zoodra de gevangenen in vrijheid gesteld zijn, mag Pruisen geen vijandelijkheden tegen Zwitserland ondernemen. Engeland is met deze schikking te vreden.

De Bondsraad vindt deze voorstellen aanneembaar. De Bondsvergadering komt den 14den bijeen, terwijl de commissien den 13den eene vergadering zullen houden.

Deze punten komen in de hoofdzaak overeen met de instructien van den heer Kern. Frankrijk heeft sommige punten scherper doen uitkomen. Er heerscht eene groote vreugde in de hoofdstad.

PARIJS, 9 Januarij.

Heewel algemeen aangenomen werd, dat van de beide zittingen der conferentie geene processen-verbaal zouden worden opgemaakt, wordt nu echter het tegendeel uit eene goede bron verzekerd; men voegt er bij, dat de *Moniteur* weldra beide documenten ter kennis van het publiek zal brengen. Rusland moet niet zeer te vreden zijn over den uitslag van de beraadslagingen. In welk opzigt wordt niet gezegd, doch het is wel waarschijnlijk, dat de bepaling niet behaagd heeft, dat de Vorstendommen en de Zwarte Zee eerst ontruimd zullen worden, zoodra de definitive regeling der grenzen van Bessarabie zal hebben plaats gehad. Men beweert evenwel, dat dit Rijk, wat het grondgebied betreft, meer wint dan verliest en dat het bezit van de stad Komrat voor zijne belangen meer waard is dan het behoud van Bolgrad.

— Met betrekking tot den moordenaar Verger (niet Verges volgens den *Moniteur* genaamd) deelt een blad mede, dat hij, na wegens een schotschrift tegen den keizerlijken procureur te Melun door het *interdict* te zijn getroffen, in het stadje Serris den kansel besteeg en de verschrikkelijkste smaadredenen tegen de Onbevlekte Ontvangenis en zelfs tegen de christelijke godsdienst uitbraakte, waarna hij zijnen priesterlijken halskraag voor de oogen zijner hoorders verscheurde, er bijvoegende, dat hij een stand verliet, waartoe hij tot dusverre had behoord.

Volgens *la Patrie* is het berigt, dat de vader, de moeder en een der broeders van Verger zich zelven het leven hebben benomen, ongegrond. Zijn vader, meldt genoemd blad, is nog in leven; zijne moeder stierf op het ziekbed en geen zijner broeders pleging een zelfmoord.

Ook de *Ami de la réligion* bevestigd thans, dat Verger bij het vermoorden van den aartsbisschop Sibour uitriep: „Weg met de godin!" Het blad meldt tevens, dat de moordenaar later op de mairie van het 12de arrondissement zeide: „Niet den persoon des aartsbisschops heb ik willen treffen, maar in zijn persoon wilde ik aan het dogma der Onbevlekte Ontvangenis den doodsteek geven.

Verger is heden naar het hof van assises der Seine verwezen, onder beschuldiging van moord. Zijn proces, zegt men, zal tusschen den 15 en 20 dezer worden behandeld.

— Parijs was gisteren morgen voor de vierde keer in dit jaar met sneeuw bedekt.

BERLIJN, 9 Januarij.

De *Preuss. Correspondenz* bevat het volgende: „Sedert eenige dagen wordt door de dagbladen het berigt verspreid eener fransch-engelsche tusschenkomst in de zaak van Neufchâtel. Dit berigt, ofschoon met schijnbaren grond en tot in de bijzonderheden medegedeeld en herhaald, is geheel uit de lucht gegrepen. De pruisische Regering blijft vasthouden aan den inhoud der dépêche van 28 December"

FRANKFORT, 8 Januarij.

Het *Frankfurter Journal* deelt heden eene dépêche uit Baden mede, vermeldende, dat Frankrijk en Engeland de onafhankelijkheid van Neufchâtel waarborgen en op zich nemen de toestemming van Pruisen in dezen zin te verwerven.

's GRAVENHAGE, 9 Januarij.

In het *Residentie-blad* leest men het volgende:

„Men verneemt, dat het wets-ontwerp op de regterlijke organisatie, in het begin dezer week, bij de Tweede Kamer is ingekomen. Ook die voordragt strekt om den Hoogen Raad tevens het appel van burgerlijke zaken op te dragen. De elf provinciale hoven worden daarbij afgeschaft, zullende de regterlijke magt voortaan zijn zamengesteld uit kantongeregten, arrondissements-regtbanken en den Hoogen Raad. Aan de arrondissements-regtbanken wordt de kennisgeving ook van de criminele zaken en het hooger beroep in strafzaken in het algemeen opgedragen. De voorgestelde bepalingen maken, naar het oordeel van het Gouvernement, den Hoogen Raad tot *Cour régulatrice* in den vollen zin des woords, zoo als door de grondwet is bedoeld. Het wets-ontwerp beveelt zich ook aan door eenige bezuinigingen. Wij vernemen nader, dat de minister daarbij vooral ook bedacht geweest is op verbetering van den ondersten trap der regtspleging, waarop door een enkelen regter, over duizenderlei aangelegenheden van belang voor het dagelijks leven der burgers, regt gesproken wordt. De minister stelt een eigenaardig middel voor, om dat gedeelte der regtspleging op te beuren en te verbeteren; volgens zijne voordragt zullen de functien van den kantonregter uitgeoefend worden door een lid der arrondissements-regtbank, daartoe door de regtbank in raadkamer bij beurten en telkens voor twee jaren aan te wijzen; het openbaar ministerie bij het kantongeregt zou dan worden waargenomen door een substituut-officier van de arrondissements-regtbank, daartoe door het hoofd van het parket aan te wijzen

„Het wets-ontwerp op het lager onderwijs is gereed en wordt spoedig bij de Tweede Kamer ingewacht. Het is, met de memorie van toelichting, een zeer uitvoerig stuk."

DOKKUM, 10 Januarij.

In de laatste vergadering van de Gemeente-raad is tot wethouder verkozen de heer I. M. Swartte van Loon, ter vervanging van den heer P. A. van Gelder, die voor deze betrekking had bedankt.

— Ter verkiezing van een lid der Kamer van Koophandel en Fabrijken voor Dokkum en omliggende gemeenten, ter vervanging van den heer Alle Klaver, die als zoodanig had bedankt, zijn ingekomen 16 stembriefjes, waarvan waren uitgebragt op de heeren: H. O. Heida 9, J. F. Posthuma 3, A. Schaafsma 3 en J. G. Downer 1, zoodat de heer H. O. Heida werd benoemd.

LEEUWARDEN, 12 Januarij.

In de donderdag jl. alhier gehouden openbare vergadering van den Gemeenteraad, waarin 17 leden tegenwoordig waren, zijn navolgende punten in behandeling genomen:

1. De voorzitter doet mededeeling van eene resolutie van Gedeputeerde Staten geleidende een afschrift koninklijk besluit, houdende herbenoeming met 1 Januarij 1857, als burgemeester van de gemeente Leeuwarden, van den heer mr. J. H. Beucker Andreæ, en opent hierna deze eerste vergadering in 1857 met eene toepasselijke aanspraak.
2. De notulen der laatst gehouden vergadering dd. 18 December 1856, zijn gelezen en vastgesteld.
3. Ontwerp-verordening van politie ter voorkoming en blussching van brand. In haar geheel, met geringe wijzigingen, behoudens finale redactie, eenstemmig aangenomen en vóór de resumtie aan HH. Gedeputeerde Staten in te zenden.
4. Resolutie van Gedeputeerde Staten houdende uitnoodiging om het raadsbesluit dd. 27 November ll., waarbij burgemeester en wethouders zijn gemagtigd tot den verkoop van eenige boomen, in nadere overweging te nemen. Na eenige discussie is een voorstel, om gedacht besluit in te trekken en zulks aan Gedeputeerde Staten mede te deelen, aangenomen met 13 tegen 4 stemmen.
5. Resolutie als voren geleidende eene nota van bedenkingen, gevallen op, 's Raads voordragt dd. 19 Junij 1856 tot heffing van plaatselijke belasting op den turf. In bedenking wordt gegeven de heffing dier belasting geheel als eigen middel vast te stellen. In handen gesteld van burgemeester en wethouders ten fine van rapport in eene volgende vergadering.
6. Resolutie als voren houdende verdaging der beslissing op de gemeentebegrooting voor 1857 tot ulto Junij e. k., met magtiging tot het doen der uitgaven tot op de helft enz. — Notificatie.
7. Voorstel van de keurmeesters der stedelijke harddraverijen om te bepalen, dat boven de bestaande voorjaarsmarkt en nog des dingsdags vóór de groote Utrechtsche paardenmarkt, alhier een paardenmarkt zal worden gehouden, welke alsdan zal invallen na de voorjaarsmarkt te Groningen, welk voorstel door de Kamer van Koophandel en Fabrijken is ondersteund. — Conform het voorstel, met 14 tegen 3 stemmen, besloten met magtiging op burgemeester en wethouders om, vóór de resumtie, met Ged. Staten omtrent dit punt in overleg te treden.
8. Rekening en verantwoording van de Kamer van Koophandel en Fabrijken over het dienstjaar 1856. — Commissoriaal, de heeren J. J. Bruinsma, K. Tigler Wijbrandi en R. F. Lojenga.
9. Adres van P. J. van der Veer en J. Voorst, gewezen wachtmeesters der nachtwacht, ter bekoming van eene gratificatie boven hunne bezoldiging, met berigt van den commissaris van policie. — In advies tot eene volgende vergadering.
10. Adres van H. Voet, gewezen policie-bediende, om eenig pensioen, met gunstig advies van den commissaris van policie. — Aangehouden en in handen van burgemeester en wethouders ten fine van consideratien en advies, gelijktijdig met verdere soortgelijke adressen.
11. Adres van de wed. H. de Haan geb. Blinxma, gewezen moeder in het Ziekenhuis, ter bekoming van eenig jaarlijksch pensioen. — Gehouden in advies tot eene volgende vergadering.
12. Mededeelingen:

1. Resolutien van Gedeputeerde Staten houdende: *a.* kennisgeving, dat Z. M. hoogstderzelver beslissing op voorstellen van Gemeente-raden tot heffing van begravenisregten enz., tot aan het einde van Junij 1857 heeft verdaagd; *b.* goedkeuring van de verordeningen en tarieven voor de beurtveren tusschen Leeuwarden en Wolvega, Akkrum en Oldeboorn.

2. Reglementen en vrachttarieven voor de beurtveren van Leeuwarden op Joure, Makkum, Oudega en Nijega, Rottevalle en Opeinde, goedgekeurd door de Gemeente-raden van Haskerland, Wonseradeel en Smallingerland.

3. Missive van den heer mr. A. Meursinge Hz., daarbij aannemende zijne benoeming tot lid der Plaatselijke Commissie van Geneeskundig Toevoorzigt.

4. Resolutien van Gedep. Staten houdende magtiging om met het bestuur van Rotterdam in overleg te treden over de regeling van het tusschen die Gemeente en deze bestaand beurtveer en goedkeuring van 's Raads besluit tot wijziging der begrooting van de dienstdoende schutterij, dienst 1855.

5. Missive van het bestuur van Haarlem, houdende kennisgeving van een door hetzelve vastgesteld adres aan den Koning, dat de Gemeenten vrijgesteld worden van de betaling van zegelgelden voor den burgerlijken stand enz. — Ter visie om nader dit punt volgens den verderen inhoud dier missive in behandeling te nemen.

6. Proces-verbaal van verificatie der gemeente-kas op den 6 Januarij ll. — Met de stukken ter visie.

7. De opkomsten van de tol van de trekschepen tusschen Leeuwarden en Harlingen varende, zijn door burgemeester en wethouders verpacht als volgt:

tusschen Leeuwarden en Harlingen	aan	O. Stienstra	voor	*f* 382.
„ „ „ Franeker	„	C. Zetstra	„	- 360.
„ Franeker „ Harlingen	„	N. Brouwer.	„	- 63.
„ Leeuwarden „ Pijphorne	„	A. L. Faber c. s.	„	- 80.
„ „ „ Harlingen (de Dokkumer doorjager)	„	M. T. Dijkstra	„	- 6.

18. Burgemeester en wethouders op hun voorstel gemagtigd om de dagen en uren waarop door het kavallerie garnizoen alhier gebruik van de nieuwe Manège zal kunnen worden gemaakt, te bepalen als volgt: Gedurende de maanden November tot en met Maart, des maandags tot en met vrijdags, van 's morgens 9 tot 's namiddags 3 ure, en de overige maanden, wanneer het buitenterrein voor de rijkunstige oefeningen onbruikbaar is enz., op dezelfde dagen, van des morgens 8 tot 12 ure.

— Heden stonden voor het Provinciaal Geregtshof van Friesland teregt de personen van J. W. R., P. R. en L. L. H., beschuldigd van diefstal bij nacht door meer dan één persoon, in eene bewoonde huizinge, door middel van uitwendige braak en inklimming (die bekenden diefstal in den afgeloopen herfst onder Cornjum), en zulks ten opzigte van de beide eerste beklaagden, na reeds te voren tot gevangenisstraf en, wat den eerste aangaat, bovendien bij herhaling tot tuchthuisstraf te zijn veroordeeld geweest. Het openbaar ministerie, waargenomen door den proc.-generaal, den heer mr. A. IJpey, rekwireerde de schuldigverklaring van alle drie en hunne veroordeeling mitsdien tot tuchthuisstraf voor den tijd van 5 tot 15 jaar. Na de ambtshalve verdediging van den heer mr. F. de Haan IJz. te hebben gehoord, heeft het Hof de drie beklaagden aan de hen ten laste gelegde misdaad, die zij overigens ook hadden bekend, schuldig verklaard en hen veroordeeld: den eerste tot 15 jaren, den tweede tot 8 jaren en den derde tot 6 jaren tuchthuisstraf.

— Blijkens de registers van den burgerlijken stand, zijn, in het afgeloopen jaar, binnen deze Gemeente:

GEBOREN:

in de maanden:		in de maanden:		in de maanden:	
Januarij	60	Mei	50	September	57
Februarij	79	Junij	45	October	66
Maart	90	Julij	69	November	36
April	77	Augustus	48	December	63

uitmakende te zamen 740 (*a*), waarvan 365 tot het mannelijk en 375 tot het vrouwelijk geslacht behooren, en waaronder 14 tweelingen en 3 drielingen.

Minder geboren dan in het vorige jaar 38.

OVERLEDEN:

Beneden den ouderdom

van 1 jaar (*b*)	148	van 53 tot 56 jaren	14	van 85 tot 87 jaren	4
„ 1 tot 3 jaren	99	„ 56 „ 59 „	13	„ 87 „ 89 „	2
„ 3 „ 5 „	73	„ 59 „ 62 „	14	„ 89 „ 90 „	1
„ 5 „ 8 „	39	„ 62 „ 65 „	12	„ 90 „ 91 „	0
„ 8 „ 12 „	10	„ 65 „ 67 „	8	„ 91 „ 92 „	1
„ 12 „ 16 „	8	„ 67 „ 69 „	12	„ 92 „ 93 „	1
„ 16 „ 20 „	17	„ 69 „ 71 „	14	„ 93 „ 94 „	1
„ 20 „ 25 „	20	„ 71 „ 73 „	13	„ 94 „ 95 „	0
„ 25 „ 30 „	18	„ 73 „ 75 „	12	„ 95 „ 96 „	0
„ 30 „ 35 „	31	„ 75 „ 77 „	10	„ 96 „ 97 „	0
„ 35 „ 40 „	19	„ 77 „ 79 „	4	„ 97 „ 98 „	0
„ 40 „ 45 „	25	„ 79 „ 81 „	9	„ 98 „ 99 „	0
„ 45 „ 50 „	18	„ 81 „ 83 „	7	„ 99 „ 100 „	0
„ 50 „ 53 „	14	„ 83 „ 85 „	4	„ 100 en daar boven	0

en wel:

in de maanden:		in de maanden:		in de maanden:	
Januarij	47	Mei	60	September	50
Februarij	55	Junij	79	October	27
Maart	54	Julij	100	November	43
April	59	Augustus	66	December	55

bedragende te zamen 695 (*c*), waarvan 315 tot het mannelijk en 380 tot het vrouwelijk geslacht behooren.

Minder overleden dan in het vorige jaar 41.

Overtreffende alzoo het getal der geborenen dat der overledenen met 45.

GEHUWD:

in de maanden:		in de maanden:		in de maanden:	
Januarij	10	Mei	124	September	22
Februarij	10	Junij	54	October	18
Maart	28	Julij	20	November	50
April	22	Augustus	16	December	24

Totaal 398 of 199 paren; — zijnde 31 paren meer dan in het vorige jaar.

INGESCHREVEN:

1 Huwelijk op vreemd grondgebied voltrokken.

Echtscheidingen zijn er, gedurende het afgeloopen jaar niet ingeschreven; een jaar vroeger bedroeg dat getal 2.

(*a*) Hieronder zijn mede begrepen de kinders uit ouders tot andere Gemeenten behoorende en alhier slechts tijdelijk aanwezig geweest, ten getale van 29, alsmede de levenloos aangegevenen ten bedrage van 45.

(*b*) De levenloos aangegevenen zijn hieronder mede opgenomen.

(*c*) Onder dit getal zijn gebragt de vreemdelingen en in andere Gemeenten gedomicilieerden, ten getale van 40, zoo ook het hierboven aangegeven getal 45 levenloos ter wereld gebragten.

— Even als in de provincien Overijssel, Groningen en Drenthe, circuleert op dit oogenblik ook op verscheidene plaatsen in dit gewest een adres aan den Koning ter teekening, tot bevordering van den aanleg van spoorwegen in de noordelijke provincien des Rijks. De gelegenheid, om zoodanig adres te teekenen, zal, naar wij vernemen, ook hier ter stede worden aangeboden.

— Z. M. de Koning heeft bepaald, dat voor de provincien Friesland, Groningen, Drenthe, Overijssel, Gelderland, Utrecht, Zuid- en Noord-Holland detachementen kavallerie kunnen worden verstrekt om als hulp-marechaussée te dienen, gezamentlijk ten bedrage van 3 officieren, 13 wachtmeesters, 24 corporaals en 118 dragonders, en wel tot den eersten April van dit jaar. Volgens de *Prov. Fr. Ct.* zullen er in deze provincie vijf posten, ieder van een brigadier en twee dragonders, worden gestationneerd, en wel in de dorpen St. Anna-Parochie, Dantumawoude, Bergum, Wolvega en Beetsterzwaag, en zullen ten dien einde heden 10 dragonders en 5 brigadiers van hier vertrekken.

— Z. M. heeft aan mr. A. C. Holtius, emeritus hoogleeraar in de regtsgeleerde faculteit aan de hoogeschool te Utrecht, een pensioen verleend ten laste van den Staat, ten bedrage van *f* 2750 's jaars.

Z. M. heeft goedgevonden te benoemen tot militaire leden van de militieraden in de militiedistricten van deze provincie voor de ligting van het jaar 1857:

te Leeuwarden, den majoor de Lange van Betuw, adjudant in het provinciaal kommandement van Friesland; en

te Heerenveen, den majoor Le Maire Knotzer, kommandant van het 1ste bataillon van het 7de regement infanterie.

— Zaturdag jl. is aan de Hoogeschool te Groningen bevorderd tot doctor in de geneeskunde, de heer A. D. Walkenhorst, van Harlingen, na het verdedigen van een specimen medicum inaugurale, continens *casum variolarum cum Pneumonia complicatum, in Clinico Academico observatum*, en te Leijden in de verloskunde de heer S. Endtz, med. doct. te Sneek, na verdediging van theses argumenti obstetricii.

— Gedurende het jaar 1856 zijn te Harlingen o. a. uitgevoerd: gebakken steen 732,350 st., dakpannen 1,920,800 st., beenderen 434,824 ℔, boter 9.917,899 ℔, gedroogde cichoreiwortel 1,635.666 ℔, eijeren 65,050 st., tarwe 587 l., garst 1002 l., haver 12.286 l., boonen 438 l., erwten 2 l. 20 md., gort 8100 ℔, gepelde garst 6500 ℔, ingemaakte groenten 2945 gl., hooi 44,000 ℔, onbereide robbehuiden 2300 st., oud ijzer 173.870 ℔, kaas: kanter 2,087,116 ℔, edammer 62,080 ℔, gouda 35,870 ℔, leidsche 400 ℔, stolsche 2000 ℔, zoetemelksche 166,801 ℔, stieren, ossen en koeijen 10.835 st., kalveren 3570 st., varkens 7796 st., schapen 14,206 st.

Ten bewijze hoe aanzienlijk alleen de uitvoer naar Londen, per de wekelijks van daar vertrekkende stoombooten is, laten wij hier een, ons welwillend medegedeelde staat van het uitgevoerde in het afgeloopen jaar volgen: boter 245,630 ¼ vt. (à 40 ned. ℔ 9,865,200 ned. ℔), kaas: kanter 37.667 st., edammer 17,974 st., gouda 1387 st., gedroogde cichorei wortelen 16,557 b., vlas 3548 b., heede 34 b., alikruiken 1003 b., klaverzaad 118 b., wild 421 m., gerookte hammen 8250 st., geslagt schapenvleesch 205 k. & m., haver 10,232 l., garst 940 l., tarwe 490 l., boonen 80 l., diverse zaden 55 l., runderen 10,767 st., kalveren 3303 st., schapen 15,548 st., lammeren 727 st., varken 7476 st., paarden 47 st.

— Reeds zal men in ons vorig nommer onder de advertentien hebben opgemerkt, dat een, met een toepasselijk titelvignet versierd, dichtstuk, voor den prijs van slechts 50 cents, ten voordeele van het *Tollens-Monument*, bij den boekh. G. T. N. Suringar alhier uitgegeven, ook alom verkrijgbaar is gesteld. Krachtig, roerend, waar, echt dichterlijk, beiden ten vollen waardig, is deze elegie door den heer mr. A. Borgaers zijnen vriend en kunstbroeder Tollens gewijd, net en duidelijk de druk, eenvoudig en bevallig de omslag, keurig het geheel. Velen zullen zich gewis haasten, het zich aan te schaffen, om daardoor eene kleine bijdrage te leveren voor de oprigting van een monument, dat het dankbaar Nederland voor zijnen geliefden dichter, den in aller harten, door zijne onvergetelijke zangen, in zegenend aandenken blijvenden TOLLENS, wenscht op te rigten.

HAARLEM, 7 Januarij. De algemeene kerkeraad der ned. hervormde gemeente heeft heden een drietal geformeerd, bestaande uit: dd. *T. Poortman*, te Zwolle; *B. ter Haar Romeny*, te Gouda, en *E. Cats Wor*, te Enkhuizen.

— Tot predikant bij de herv. gemeente te Zevenhuizen bij Rotterdam is beroepen ds. G. H. van Borssum Waalkes, predikant te Herwijnen.

— Ds. W. van den Beitel te Gaast en Ferwoude heeft voor het beroep naar Losdorp bedankt.

— Ds. C. J. C. Venema te Warns en Scharl heeft de beroeping naar het Hollandsche Veld aangenomen.

231ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der Vierde Klasse.

Eerste Trekk. Nos. 420, 19540 ieder een prijs van *f* 1000. No. 7048 een prijs van *f* 2000. — Tweede Trekk. No. 1064 een prijs van *f* 1000. No. 16568 een prijs van *f* 5000. No. 14914 een prijs van *f* 1500. — Derde Trekk. No. 1569 een prijs van *f* 1000. No. 2076 een prijs *f* 25,000. — Vierde Trekk. No. 3452 een prijs van *f* 1500. No. 8222 een prijs van *f* 1000.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 12 Januarij.

NEDERLAND	W. Schuld	2½	pCt.	63¾	RUSLAND	Obl. H. & C[o] 1798/1816	5	pCt.	104
Dito	Dito	3	„	$75\frac{1}{16}$	Dito	„ Dito 1828/1829	5	„	102¾
Dito	Dito	4	„	$94\frac{11}{16}$	Dito	„ Dito	4½	„	
Dito	Amort. Sijnd.	3½	„	90¾	Dito	„ Dito	4	„	83¾
Dito	Hand.-Maats.	4½	„	133⅝	Dito	„ S. & C[o].	4	„	83¼
SPANJE	Obligatien	1¼	„	$23\frac{11}{16}$	OOSTENRIJK	Metalliek	5	„	$73\frac{11}{16}$
Dito	Dito	3	„	40⅝	Dito	Nationale	5	„	75¼
Dito	Binnenl. 6/m.	3	„	$37\frac{9}{16}$	Dito	bet. Amst.	5	„	84¾
PORTUGAL	Obligatien	3	„	$44\frac{9}{16}$	Dito		2½	„	$38\frac{1}{16}$

N. 5 pCt. Russen bij S. & Co. 5de serie 94½, 6de serie $95\frac{11}{16}$.

De stemming ter Beurze was vast; geld werd à 4½ pCt. aangeboden.

LONDEN, 12 Januarij. Consols 94⅛.

PARIJS, 12 Januarij. Rente 3 pCt. 68.

LONDEN, 12 Januarij. De handel in Tarwe en Haver was onbelangrijk; puike Garst werd hooger betaald. — Boter (friesche) 122/, (groninger) 96/.

AMSTERDAM, 12 Januarij. Granen onveranderd. — Koolzaad op 9 vat op April 88½ p. v., op September en October 78 p. v. Raapolie, vliegend *f* 52, op Mei *f* 49¼, op October *f* 46¼.

LEEUWARDEN, 9 Januarij. Boter *f* 49. Aanv. 423 ¼, 156 ½ en 51 $\frac{1}{16}$ vat. Aanvoer en prijzen aan de veemarkt. Bij weinig handel waren de prijzen iets lager. 233 vette Koeijen *f* 105 à *f* 255, 6 Vaarsen *f* 90 à *f* 125, 4 Pinken *f* 55 à *f* 75, 50 Ossen *f* 75 à *f* 230, 4 Stieren *f* 60 à *f* 85, 18 vette Kalveren *f* 7 à *f* 35, 35 vette Varkens *f* 55 à *f* 148, 6 vette Biggen *f* 16 à *f* 60, 30 vette Schapen *f* 14 à *f* 30, 10 melke Schapen *f* 8 à *f* 15, 50 Lammen *f* 7 à *f* 12, 2 vette Hamels *f* 11, 2 Werkpaarden *f* 30 à *f* 45.

FRIESCH GENOOTSCHAP
VOOR GESCHIED-, OUDHEID- EN TAALKUNDE.

De Vergadering van Donderdag aanstaande is verschoven tot DONDERDAG 22 JANUARIJ, 's avonds 7 uur, ten huize van den Heer v. d. WIELEN.

NEDERLANDSCHE VEREENIGING
TOT AFSCHAFFING VAN DEN STERKEN DRANK.

AFDEELING BOLSWARD.

VERGADERING van Leden met Gasten op **Vrijdag** den 16 Januarij 1857, 's avonds 7½ uur.

Spreker: De WelEerwaarde Heer H. C. N. VAN AMEROM.

De Ondergeteekenden, bewogen door het treurig lot van eenen ongelukkigen bejaarden Ambtsbroeder, die sedert jaren lang ziekelijk zijnde, en met zijn talrijk gezin slechts van een klein pensioen moetende bestaan de toekomst met bekommering tegen gaat, hebben op aandrang het voornemen opgevat, om hunnen geachten Medebroeder ter hulpe te komen door op de Christelijke milddadigheid een bescheiden beroep te doen en den beproefden Man bij deze aan de deelnemende Liefde hunner Christelijke Landgenooten aan te bevelen, terwijl zij gereed zijn om ten behoeve van het rampspoedig huisgezin de verlangde Liefdegaven in te zamelen.

J. E. KIST en J. J. RICHARD, JR., *Predikanten te Zeyst.*
D. LENTING, *Emer. Predikant, te Voorst bij Zutphen*, en
J. P. VAN HARENCARSPEL, *Predikant te Leeuwarden.*

Ook ten Kantore dezer Courant zal men zich gaarne met de ontvangst van elke gift ten bovenbedoelden einde belasten.

EXTRACT-VONNIS.

Bij vonnis gewezen door de Arrondissements-Regtbank te Leeuwarden den 11 November 1856, behoorlijk geregistreerd, is het huwelijk bestaande tusschen FETJE TUINHOUT, Winkelierssche wonende te Harlingen en JAN VAN GLINSTRA, zonder beroep zich thans bevindende in de Bedelaars Kolonien te Ommerschans, op vordering der Vrouw door scheiding van Tafel en Bed verklaard ontbonden, met alle de gevolgen daaraan bij de Wet verknocht, zijnde aan de Vrouw bij vonnis van genoemde Regtbank van den 13 Mei 1856 vergunning verleend ten dezen gratis te procederen.

Voor Extract conform,
Mr. Æ. M. DE SWART, *Proc.*

EXTRACT-VONNIS.

Bij vonnis der Arrondissements-Regtbank te Heerenveen van 5 November 1856, naar behooren geregistreerd en beteekend, is het huwelijk, bestaande tusschen JAN IDZES HOOISMA, Timmerknecht, wonende te Wolvega, en TRIJNTJE ANDRIES BLINXMA, zonder bekend bedrijf, woonplaats hebbende te Wolvega, op de vordering des eerstgenoemden verklaard te zijn ontbonden door echtscheiding.

Geschiedende deze aankondiging ter voldoening aan art. 828 in verband met art. 811 van het Wetb. van Burgerl. Regtsvordering.

De Procureur des Eischers,
Mr. J. I. SCHOTBORGH SIMON.

⁂ Ondertrouwd:
Harlingen, 11 Januarij 1857.
A. VAN DER WEIDE.
J. L. ALTA.
Eenige kennisgeving.

⁂ Getrouwd:
Amsterdam, 9 Januarij 1857.
JELMER TICHELAAR BURGHGRAEF en ELISABETH WELGER.

⁂ Bevallen van eene welgeschapene DOCHTER ANNA DIRKS DE BOER, geliefde Echtgenoote van
Sneek, 31 December 1856. H. BUISMAN Jz.

⁂ Heden verloste voorspoedig van een' welgeschapen ZOON TRIJNTJE RITSMA, geliefde Echtgenoote van
Franeker, den 5 Januarij 1857. Ns. A. LENTZ.

⁂ Bevallen van eene DOCHTER S. HINGST, geliefde Echtgenoot van
Workum, 6 Januarij 1857. D. STUUR.

⁂ Bevallen van eene DOCHTER K. H. ZIJLSTRA, Echtgenoote van
Sneek, 3 Januarij 1857. J. H. VELTMAN.

⁂ Bevallen van eene DOCHTER C. HOEKEMA, Echtgenoote van
Dedemsvaart, 8 Januarij 1857. H. F. DEEL.

⁂ Heden beviel van een ZOON A. HESSLINGA, Echtgenoote van
Bolsward, 9 Januarij 1857. J. IJ. REITSMA.

⁂ Heden verloste van een' ZOON SIJTSKE B. DE BOER, Echtgenoote van
Joure, 10 Januarij 1857. W. R. DE JONG.

⁂ Bevallen van een' ZOON E. T. H. BLOM, Echtgenoot van
Heerenveen, den 10 Januarij 1857. C. T. TUIJMELAAR.

⁂ Bevallen van een' ZOON T. K. LIJKLES, geliefde Echtgenoote van
Grouw, 11 Januarij 1857. B. VAN DER MEUEN.
Algemeene kennisgeving.

⁂ Bevallen van eenen ZOON MARIA JOHANNA VAN DER VLIET, geliefde Echtgenoot van
Harlingen, 11 Januarij 1857. J. FOEKENS.

⁂ Heden overleed na een kortstondig lijden, in den ouderdom van bijna 72 jaren, onze waarde Broeder IJSBRAND RIENTZES HAAGSMA, in leven Rentenier te Witmarsum.
Bolsward, 1 Januarij 1857.
D. J. DE BOER.
IJ. R. HAAGSMA.

⁂ Heden overleed onze eenige Zoon PIETER JOLLES BALTJE, laatst Hulp-Onderwijzer te Bolsward. Hij bereikte den ouderdom van bijna 26 jaren. Zijn verlies valt ons smartelijk; maar het nagelaten voorbeeld van Christelijke berusting troost ons.
Bovenknijpe, 4 Januarij 1857.
J. P. BALTJE.
T. W. DE JONG.

⁂ Heden overleed, na eene kortstondige doch hevige ziekte, tot onze diepe droefheid, onze innig geliefde oudste Zoon BAUKE, in den jeugdigen leeftijd van 7 jaren.
Sneek, 5 Januarij 1857.
J. FEENSTRA Bz.
T. FEENSTRA — NIEUWENHUIS.

⁂ Heden morgen overleed aan de gevolgen eener hevige keelontsteking, mijne innig geliefde Echtgenoot DETTJE JACOBUS PENNENGA, in den jeugdigen leeftijd van 25 jaren en 7 maanden.
Slechts 3 jaar en 7 maanden, waarin zij mij één Dochtertje schonk, mogt ik met haar door een genoegelijken echt vereenigd zijn; zoodat haar gemis door mij, onze Ouders, Broeders, Zusters en verdere Betrekkingen, diep wordt betreurd.
Holwerd, 5 Januarij 1857. S. T. DE GROOT.

⁂ Op den 5 Januarij 1857 overleed te Utrecht, in den ouderdom van ruim 39 jaren, Vrouwe CATHARINA JOHANNA VAN EIJSINGA, geliefde Echtgenoot van Mr. P. DE BEAUFORT.

⁂ Heden overleed in den ouderdom van bijna 77 jaren, na eene ongesteldheid van slechts zeven dagen, onze dierbare en zorgdragende Moeder DIEUWKE THOMAS POELSTRA, Wed. van JAN SIJBRENS BAKKER, Boerin alhier.
Mogten wij ons lang in haar bezit verheugen, en valt haar afsterven ons smartelijk, zoo wenschen wij echter Gode te zwijgen, Wiens doen altijd wijs en goed is.
Welsrijp, den 6 Januarij 1857.
THOMAS JANS BAKKER,
mede uit naam van mijne Zusters en Behuwdbroeders.
Algemeene kennisgeving.

⁂ Heden overleed, na een langdurig en smartlijk lijden, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote en de teder zorgdragende Moeder onzer beide Kinderen, CATHARINA NIEUWOLD.
Amsterdam, 7 Januarij 1857. DE DOMPIERRE DE CHAUFEPIÉ.
Eenige en algemeene kennisgeving.

⁂ Heden overleed mijne geliefde Echtgenoot FENNA MARTENS, in den jeugdigen leeftijd van 23 jaren.
Soerabaija, den 7 October 1856. A. LEDEBOER Fzn.

⁂ Heden overleed te Zwolle, in den ouderdom van 68 jaren, onze geliefde Moeder Mej. Wed. B. GIJSWIJT.
Leeuwarden, 10 Januarij 1857. M. J. GIJSWIJT,
Algemeene kennisgeving. *uit aller naam.*

⁂ Heden overleed, tot diepe droefheid van mij en de mijnen, na een lang en geduldig lijden, mijn innig geliefde en veelbelovende oudste Zoon JAN DOMINICUS, in den ouderdom van zeventien jaren.
Utrecht, 10 Januarij 1857.
S. H. WIERDSMA,
Weduwe H. HAMMING.
Eenige kennisgeving.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken stand te *Leeuwarden* zijn van den 6 tot en met den 12 Januarij 1857 aangegeven: 13 Geboren. 15 Overleden.

ERRATUM. In ons vorig no. stond, dat de violist von Königslow zal worden vergezeld door *de familie Hageman*; men leze daarvoor *den pianist Hageman.*

KUNSTWEG DOOR OOSTERZEE EN ECHTEN.

Burgemeester en Wethouders van LEMSTERLAND noodigen, mits dezen uit, de *Onderhoudpligtigen* van den *algemeenen Weg* door *Oosterzee* en *Echten*, *van af Pasveer*, om te verschijnen ten Gemeente-huize te Lemmer, op Woensdag den 21 *Januarij* 1857, *des voormiddags* 10 *ure*, ten einde te worden gehoord over het aanleggen van eenen *Kunstweg*, van af *Pasveer* tot *Echtenerbrug*.

Lemmer, den 7 Januarij 1857.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
C. L. VAN BEIJMA THOE KINGMA.
VAN LEEUWEN, *Secretaris*.

Het GEMEENTE-BESTUUR van WESTSTELLINGWERF,

Gelet op artikel 57 van het Reglement op de lage verveeningen in Friesland, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 18 December 1852, no. 76,

Roept op Donderdag den 22 dezer, ten Gemeentehuize te *Wolvega* bijeen alle eigenaren van gronden, in deze Gemeente beoosten Helomavaart gelegen, voor welker verveening tot de bestaande Slikgeldfondsen is bijgedragen, ten einde in overleg met hen te bepalen welk deel dier fondsen uit elk der verveende kadastrale perceelen zal worden geacht te zijn gecontribueerd, zullende daartoe op dag en plaats voorschreven worden zitting gehouden van 's morgens tien tot 's namiddags vier uur.

Wolvega, den 8 Januarij 1857.
De Burgemeester, J. SICKENGA.
De Secretaris, METZLAR.

Het DIJKS-BESTUUR van OOSTDONGERADEEL brengt langs dezen weg ter kennis van diegenen, welke gesollicieerd hebben naar de Betrekking van DIJKS-OPZIGTER bij gedachte Dijks-Contributie, dat alszoodanig is benoemd de persoon van BIENSE VOGEL, Timmerman te Wirdum.

Het Dijks-Bestuur voornoemd,
T. SIJBENGA, *Dijkgraaf.*
J. WITTEVEEN, *Secretaris.*

UITLOTING.

De COMMISSIE van BEHEER *van den* **Kunstweg** *over Bergum ens. naar Heerenveen* brengt bij dezen ter kennis van de belanghebbenden, dat zij op den 29 Januarij 1857, des namiddags om twee uur, ten huize van den Logementhouder L. Bouma te Beetsterzwaag, in eene openbare vergadering zal overgaan tot de **uitloting** van minstens 4 aandeelen in de geldleening, ten laste van genoemden Kunstweg aangegaan.

Beetsterzwaag, den 10 Januarij 1857.
De Voorzitter der Commissie van Beheer,
J. A. LIJCKLAMA à NIJEHOLT.
De Secretaris, J. PRAKKEN.

FRIESCHE MAATSCHAPPIJ

tot onderlinge Verzekering van Schepen,

GEVESTIGD te HEERENVEEN.

De Deelgenooten en Agenten van voormelde Maatschappij worden ter algemeene Vergadering opgeroepen op Donderdag den 22 Januarij 1857, ten elf ure vóór den middag, in het Logement *het Posthuis* te Heerenveen.

Ieder, die als gelastigde compareert, zal, overeenkomstig art. 43 van het reglement, van eene schriftelijke lastgeving behooren voorzien te zijn.

VERKOOPING VAN DE DORPS-HERBERG EN TWEE WONINGEN,

te WOUDSEND.

De Notaris G. S. ZIJLSTRA te Heeg zal, ten verzoeke van den Heer Mr. S. WIJBENGA te Sneek, op Donderdagen den 15 Januarij 1857, provisioneel, en 29 dito, finaal, telkens des namiddags om 2 uur, ten huize van R. C. Wielsma, Logementhouder te Woudsend, publiek, bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

1. Eene HUIZINGE en HERBERG, bevattende: 2 Bovenkamers, 1 Benedenkamer, Waag, Slagthal, Keuken en Loots, met **Erf** en **Bleekveld** cum annexis, staande en gelegen in de Buren te Woudsend; 12 November 1857 of misschien vroeger te aanvaarden; en
2. Twee WONINGEN met **Erf**, op de zoogenaamde *Groote Kamp* te Woudsend; bij Pier Andries de Jong en anderen in gebruik; in 2 perceelen met regt van zamenvoeging; 12 Mei 1857 te aanvaarden.

PUBLIEKE VERKOOPING

van eene ZATHE en LANDEN onder WONS.

De Notaris LEDEBOER te Bolsward zal, mede ten verzoeke van den Heer VERWER, te Makkum, op Donderdag den 15 Januarij 1857, des namiddags ten 2 ure, in de Nieuwe Stads Herberg te Bolsward, publiek finaal verkoopen:

1. Eene uitmuntende **ZATHE** en **LANDEN**, met HUIZINGE, SCHUUR, **Varkenshok**, **Hoving**, **Hieming** en **Tuin** c. a., staande en gelegen op Haijum onder Wons, groot 30 bunder 55 roede 60 el (83 pondm.), alle Greidlanden; door de Wed. Jouke A. Wiersma bewoond; en zulks in 17 perceelen met regt van zamenvoeging; waarop geboden is: 1ste perc. over het geheel f 2700, per 36¾ r.: 2de perc. f 791, 3de perc. f 920, 4de perc. f 640, 5de perc. f 650, 6de perc. f 600, 7de perc. f 535, 8ste perc. f 587, 9de perc. f 596, 10de perc. f 546, 11de perc. f 537, 12de perc. f 470, 13de perc. f 496, 14de perc. f 560, 15de perc. f 485, 16de perc. f 450 en 17de perc. f 426.
2. Eene nieuwgebouwde HUIZINGE met 39 roede 70 el uitmuntend **Greidland**, liggende aan de Melkvaart als boven; waarop over het geheel geboden is f 1605.

Te aanvaarden St. Petri en Mei 1857.

Conditien te vernemen en Verkoopboekjes en Kaartjes te verkrijgen ten Kantore van opgenoemden Notaris en den Heer VERWER.

Verkooping van Huizen te Workum.

De Notaris E. T. KUIPER zal, zoo veel het 1ste perceel betreft, op regterlijke autorisatie en ten verzoeke van den Heer I. J. VERWER, Cand.Not. te Makkum, met uitloving van strijk- en verhooggelden, presenteren te verkoopen:

1. Eene hechte en sterke HUIZING, met ruime **Erve** en verdere annexen, voor vele bedrijven bij uitnemendheid geschikt, op een der beste standen, aan het Zuideinde te Workum, waarin laatstelijk met goed succes **Zeilmakerij** is uitgeoefend; thans door de Wed. Romkes en anderen bewoond.
2. Eene HUIZING met STALLING, SCHUUR, **Bleekveld** en **Tuin** c. a., ten Westen van de Wijmerts, niet verre van de Paardenbrug te Workum, thans als **Koemelkerij** dienende, en waarin vroeger met goed succes Touwpluisers-affaire is uitgeoefend; bij Jan Lieuwes IJpma in huur.

Beide perceelen 12 Mei 1857 vrij te aanvaarden.

Wie gading maken komen op Vrijdagen den 16 Januarij 1857 bij de beschrijving, in *de Gouden Leeuw* te Workum, en den 23 dito, *onder het Stadshuis* aldaar, bij de finale toewijzing, telkens des namiddags om 3 uur.

PUBLIEKE VERHURING.

De Notaris JORRITSMA te Sneek zal, mede ten verzoeke van den Heer I. J. VERWER, Candidaat-Notaris te Makkum qq., publiek verhuren:

Eene zeer vruchtbare en uitmuntende **ZATHE** en **LANDEN**, met HUIZINGE, SCHUUR en WATERMOLEN c. a., staande en gelegen onder Oosterend (Hennaarderadeel), groot volgens Kadaster 17 bunder 13½ roede (c. 47 pond.); bewoond en gebruikt door Pieter M. Kuipers c. ux.; huurtijd St. Petri en Mei 1857 op 1862.

Conditien te vernemen bij den bovengenoemde Notaris en Candidaat-Notaris.

Wie gading maakt, kome Zaturdag 17 Januarij 1857, 's namiddags 2 uur, ten huize van den Kastelein Sipke W. Talsma te Tirns.

FINALE VERKOOP BIJ CONTINUATIE

VAN EEN ROG-, WEIT- EN PELMOLEN ALSMEDE HUIZEN TE SNEEK.

De Notaris JORRITSMA te Sneek zal, Woensdag 21 Januarij a. s., avonds 7 uur, in het Logement *de Stad Munster* aldaar, bij continuatie veilen en finaal verkoopen, perceel 2 mede ten verzoeke van deszelfs Ambtgenoot den Heer HAAGSMA aldaar:

1. Een in den besten staat zijnde hechte, welbeklante en goed geplaatste ROG-, WEIT- en PELMOLEN, met **Woning** en **Schiphuis** c. a., staande en gelegen aan den Stadswal bij het Hoogend te Sneek; alsnog in huur bij B. J. Rinsma voor ƒ 750 jaarlijks, zonder eenigen aftrek, hetzij wegens belastingen, hetzij wegens reparatien; staande thans op ƒ 5179.
2. Eene hechte, wel onderhoudene, ruime, goed ter stand staande KOOPMANS-HUIZINGE, waarin onheugelijke jaren Handel is gedreven, gelegen aan den Noordkant van het Kleinzand te Sneek, met **Erf** en wijdere toebehooren; thans bewoond door- en in huur bij W. T. Vlink en Brandsema. Te veilen in 2 perceelen; staande thans perceel 1 op ƒ 2833 en perc. 2 op ƒ 585.
3. Eene hechte, prompte en nette WINKEL-HUIZINGE met **Erf** c. a., staande en gelegen aan de Pol te Sneek; door de eigenaren Tjerk Potma c. a. bewoond; waarop geboden is ƒ 1303.50.

Alles breeder bij Billetten omschreven en te aanvaarden 12 Mei e. k., zijnde inmiddels de condities, die zeer gemakkelijk zijn, te vernemen ten Kantore van eerstgenoemden Notaris.

Mr. D. ROESSINGH, Notaris te Grootegast, gedenkt, op Zaturdag den 31 Januarij 1857, des namiddags te 4 uur, ten huize van den Kastelein E. J. Bos te Lutjegast, ten verzoeke van JAN ALB. OUDMAN, Schipper te Lutjegast, publiek te verkoopen:

I. De HALVE SNIK, varende van Lutjegast op Groningen en vice-versa, met 3 bunders best GROENLAND, te Lutjegast, doende jaarlijks tot vaste huur ƒ 20.

II. De WEDERHELFT van DIEN, met 27 roeden GROND, mede aldaar, doende tot vaste huur ƒ 15. En zulks in 2 perceelen of zamengevoegd.

TE HUUR:

Eene ruime HUIZINGE, zeer geschikt tot vele Affaires, in de Kleine Kerkstraat. Te bevragen letter F no. 34.

DE VERKOOP VAN KAGCHELS
ZAL GEEN PLAATS HEBBEN.

R. BLOEMBERGEN SANTEE.

HEDEN MORGEN om 10 uur in het Koffijhuis *de Os*, op den hoek van den Wirdumerdijk te Leeuwarden, verkooping van WOLLEN DASSEN, DOEKEN, HANDSCHOENEN en DEKENS. L. HARMENZON.

BOELGOED.
S. POSTHUMUS, Deurwaarder en Candidaat-Notaris te Leeuwarden, zal, op Maandag den 19 Januarij 1857, des morgens te 10 uur, ten huize van S. J. Veenma, op de Leije onder Finkum, tegen contante betaling, verkoopen:

1°. MEUBELEN en HUISGERAAD, waaronder: Kabinet, Secretaire, Staartstuk-Klok, Kook-Kagchel met toebehooren, Bed en Peul, Schuiftafel, Spiegels, Schilderijen, 6 Stoelen, Stoven, Steengoed, enz.

2°. TIMMERMANS-GEREEDSCHAPPEN en MATERIALEN, waaronder: eene Kunst-Draaibank, 2 Schaafbanken, Slijpsteen, 2 Kruiwagens, eenige Kalkbakken, 2 Ladders, Ketting, Touwwerk, eenige Schaven en Beitels, pm. 2000 Steen, een partijtje Dakpannen, voorhanden gemaakte Houtwaren, eenige stukken Hout, diverse Spijkers, en hetgeen meer te voorschijn zal worden gebragt.

BOELGOED.
S. POSTHUMUS, Deurwaarder en Candidaat-Notaris te Leeuwarden, zal, ten verzoeke van H.H. Curatoren in het faillissement van de firma H. en J. Heuveldop aldaar, als daartoe behoorlijk gemagtigd, op Dingsdag den 20 Januarij 1857, des morgens te 10 uur, op het Erf van de vroeger door genoemde firma gedrevene fabriek, op het eind van het Zuidvliet te Leeuwarden, aan de meestbiedenden tegen dadelijke betaling, publiek verkoopen:

Diverse GOEDEREN, aan voormelde firma behoorende, als: 2 Pramen, diverse Vaten, Schalen en Evenaars met 166 Ned. ℔ ijzer Gewigt, houten Koelbakken, een Zinkvat, 2 Kruiwagens, 24 ijzeren Pijpen en verder IJzer-, Koper-, Lood-, Hout- en Touwwerk, defecte Machines, eene partij Takkebossen en een partijtje Dong; voorts eene Kapchais, Arresleed, Vlaggen met Stokken, Gereiden, Zweep en Leidsels, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt; alles te bezigtigen ter plaatse van den verkoop des morgens van 9—10 uur aan den verkoop vooraf gaande.

VERHURING.
De Deurwaarder H. M. JUURSEMA te Leek, gedenkt publiek voor zes jaren te verhuren:

1. Eene zeer florissante **SCHEEPSTIMMERWERF** met twee SCHEEPSHELLINGEN te Leek gelegen, bestaande uit: een zeer aanzienlijk dubbel WOONHUIS, waarin vier Vertrekken en Achterhuis, groote BOUWSCHUUR met twee kleinere DITO, op ruimer bijbehoorenden Grond; alles tot 1 Mei 1857 in gebruik bij Mejufvrouw de Wed. van nu wijlen den Scheepsbouwmeester J. J. Mulder aldaar.
2. Een kamp best oud GROENLAND, groot 96 r. 20 el, onmiddelijk aan voorz. Scheepswerf en het dorp de Leek gelegen; bij dezelfde in gebruik.
3. Eene **BOEREPLAATS**, gelegen te Midwolde gem. Leek, bestaande uit: eene ruime BEHUIZING, SCHUUR en verdere bijgetimmerten, benevens 16 b. 55 r. 80 el best BOUW-, WEI- en HOOILANDEN; tot Gregorie en Mei 1857 in gebruik bij Geert Holmersma en Vrouw.
4. Acht perceelen best WEIDELAND, gedeeltelijk bij G. Holmersma gedeeltelijk bij anderen in gebruik, allen in de nabijheid van perceel 3.
5. Eene **BOEREPLAATS** aan de Hoofdvaart nabij het dorp de Leek, *de Wolveschans* genaamd, bestaande uit: eene BEHUIZING en SCHUUR, met 3 b. 46 r. 20 el best BOUW- en WEILAND; in gebruik bij Hendrik Bouwes IJpema qq.
6. Nog 2 b. 17 r. 40 el oud GROENLAND; bij denzelfden als voren in gebruik.
7. Zes kampen mede aldaar gelegen, te zamen 6 b. 80 r., tot Bouw en Weide.

Deze verhuring zal plaats hebben op Vrijdag den 30 Januarij 1857, des namiddags te 3 uren, ten huize van de Wed. M. J. Juursema te Leek, alwaar de Condition in tijds ter lezing zullen leggen.

Tweede Oproeping van Crediteuren.
De Crediteuren in het faillissement van de Vennootschap onder de firma van H. en J. HEUVELDOP, Fabrijkanten te Leeuwarden, worden bij deze nader opgeroepen, om op Donderdag den 12 Februarij 1857, des voormiddags ten tien ure, te compareren voor den Edel Achtbaren Heer Regter-Commissaris in opgemeld faillissement, op het Paleis van Justitie, staande in het Zaailand te Leeuwarden, ten einde alsnog hunne schuldvorderingen op dien boedel te doen verifiëren.

De Curatoren in voormeld Faillissement,
Mr. E. ATTEMA.
Mr. HORAT. ALBARDA.

Een ieder die iets te vorderen heeft van de nalatenschap van AKKE TÆKES VIERSMA, in leven Winkelierssche te IJlst, wordt verzocht deszelfs presentie vóór den 20 Januarij aanstaande, franco in te zenden ten Kantore van den Notaris A. W. NAUTA te IJlst.

Alle diegenen, welke iets te vorderen hebben van- of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen AKKE BOTES SIJBESMA, laatst Huisvrouw van DREWIS KOOI te Engwierum, worden verzocht daarvan franco opgave te doen ten Kantore van Mr. J. WITTEVEEN, Notaris te Metslawier.

UIT DE HAND TE HUUR BIJ GESLOTENE BRIEFJES,
VOOR DEN TIJD VAN 3 of 5 JAREN:

Eene zeer ter nering staande SCHEEPSTIMMERWERF met nette WOONHUIZING, groote SCHEEPSTIMMERSCHUUR en ruim **Erf**, staande en gelegen te Sloten aan de Algemeene Vaart en Rijdweg, waarop sedert jaren gemeld Bedrijf met goed gevolg is uitgeoefend. — De briefjes moeten franco ingeleverd worden vóór den 1 Februarij 1857 bij P. E. VAN SLUIS te Sloten.

Men vraagt TE HUUR binnen Leeuwarden, tegen Mei 1857, op een fatsoenlijken stand: Eene HEEREN-HUIZINGE met 7 à 8 Kamers; liefst met **Tuin**. Vrachtvrije opgave van stand en huurprijs bij den Boekhandelaar en Steendrukker J. K. ZEEHUISEN, Groote Hoogstraat.

Uit de hand te koop,
op een der beste standen binnen Leeuwarden: Eene KOOPMANS-HUIZINGE, waarin **Grutterij** en **Mosterdmaalderij**, benevens STALLING en groote **Zolderruimte**. Te bevragen bij den eigenaar en bewoner G. J. REERINK, bij de Dubbelde Pijp.

TE KOOP: 32 IJPEREN STAMBOOMEN, staande bij de Plaats van Geert Wierda te Lemmer, bij geslotene briefjes, in te leveren vóór of op den 28 Januarij 1857, bij S. KOOPMAN te Lemmer, bij wien de Condition te vernemen zijn.

MAGAZIJN VAN
ZADEN en WERKTUIGEN.

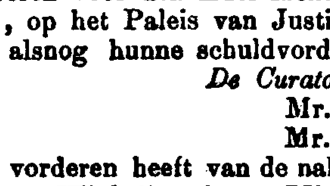

voor BOSCH- en LANDBOUW,
TE APELDOORN.

De Ondergeteekende weder, even als vroegere jaren, ruim voorzien zijnde van GRAS- en KLAVERZADEN, WORTEL-, MANGELWORTEL- en TURNIPSZADEN, DENNENZADEN, enz., heeft de eer zich tot de levering daarvan bij vernieuwing aan te bevelen. BRUNO TIDEMAN Jr.

1857.
De Bloemist A. OUTSHOORN te *Oegstgeest bij Leijden* heeft de eer te berigten, dat door hem alom in het Rijk wordt toegezonden op franco aanvraag (met kwitantie) goede soorten MOESZADEN, gewas 1856, de 60 diverse pakjes à 2 Ned. looden gezamenlijk *f* 7; 20 soorten NIEUWE ERWTEN en BOONEN, ieder van 5 *ons*, gezamenlijk *f* 8; BLOEMZADEN, 150 *diverse pakjes à f* 7.50, 300 RENONCULEN en ANNEMONEN in kleuren à *f* 4.50; alles meest zonder hinder der Vorst bezorgd; terwijl voor derzelver *deugdelijkheid* wordt ingestaan.

S. I. REIJZER, Koopman in Effecten te Leeuwarden, belast zich met het bezorgen van NIEUWE STELLEN COUPONS bij de Certificaten 2½ % Werkelijke Schuld.

Vrouw STIENSTRA, te Tzum bij Harlingen, is door een **GOLDBERGER'S KETTING** van rheumatische pijnen in hoofd en borst genezen. Vrouw KOOGER, aan het Nieuwediep, van een zestienjarig rheumatisch lijden door het geheele ligchaam.

Eene Dame, te Rotterdam, die 14 jaren aan aangezigtspijn leed, waarvan doctor noch chirurgijn haar heeft kunnen bevrijden — schrijft de Heer Klinger — is door een **GOLDBERGER'S KETTING** in zeer korten tijd genezen.

De Echtgenoot van den Heer HERRMANN, Opperhoutvester te Ostromecko in Westpruisen, van eene rheumatische kwaal op de oogen.

De Heer Ph. RISMANN, Magistraat-Secretaris te Wolmirstedt in Pruisen, van hartkloppingen.

Dr. SPEIER, te Jauer in Silezië, heeft deze Kettingen in zijne praktijk met het beste gevolg aangewend tegen aangezigts-, tand-, oor- en heuppijn.

Alle rheumatische ziekten, verlammingen, gewrichtspijn, hoofdpijn, oorpijn, kiespijn, maagpijn, krampkolijk, kramp in de borst en in de kuiten, knubbeljicht, verstijving in de leden, lendenpijn, aangezigtspijn, zenuwziekten worden zeker en spoedig door **GOLDBERGER'S KETTINGEN** genezen.

Zij kosten *f* 1.80, *f* 2.70, *f* 3.60, *f* 5.40. **OORMAGNETEN** *f* 1.80 het paar.

Amsterdam, Verkoophuis; Assen, H. P. A. van Gorcum; Bolsward, S. S. Oosterbaan en S. R. Dijkstra; Dokkum, A. Schaafsma; Franeker, Wed. K. Draaijer; Gorredijk, S. G. Zwart; Heerenveen, G. Overdiep; Harlingen, P. L. Mirande Pz.; Kollum, C. Nihot; Leeuwarden, J. H. van Haagen en A. van Wamel; Sneek, P. T. Potma, en in de bekende Dépôts in de andere steden.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY *zijn een onfeilbaar geneesmiddel voor de waterzucht.* Uittreksel uit eenen brief van den Heer Eduard Rowley te Tobago, Indian Walk, gedagteekend 8 April 1853, aan den professor Holloway. „Mijnheer. Ik vervul een aangename pligt jegens u door u kennis te geven van eene genezing eener gevaarlijke ziekte, namelijk de waterzucht, welke genezing, door den bijstand van God, heeft plaats gehad, ten gevolge van het gebruik maken van uwe Pillen. In den loop van acht maanden werd mij vijf maal het water afgetapt onder de behandeling van twee kundige geneesheeren, doch mijn toestand verbeterde niet; ik begon toen uwe Pillen te gebruiken, waardoor ik in zes maanden tijds radikaal genezen ben.

Zijn op franco aanvraag à contant te bekomen in de bekende Dépôts.

CIBARIA SALUBERRIMA,
in plaats van REVALENTA ARABICA.

De CIBARIA is het beste voedsel voor jonge Kinderen en zwakke Menschen. Zij werkt spoediger, is smakelijker en veel goedkooper dan du Barry's Revalenta, en heeft velen reeds hare heilzame krachten getoond. — Zij wordt afgeleverd in blikken Bussen, inhoudende 12½, 25 en 50 Ned. looden, voor 45 Cts., 80 Cts. en *f* 1.50; de prima voor 75 Cts., *f* 1.40, *f* 2.50, te Harlingen, bij den Heer H. Windt; Leeuwarden, J. van IJssel; Sneek, A. Cuipers; verder in de bekende Dépôts en aan het Magazijn te 's Gravenhage bij den Fabriekant J. A. van Wijk.

Een GOUD- en ZILVERSMIDSKNECHT kan op den 12 Mei e. k. vast werk bekomen bij H. DRIJFHOUT te Balk. Brieven franco.

Een GROFSMIDSKNECHT, zijn werk goed verstaande, kan den 12 Mei e. k. vast werk bekomen bij R. K. FABER, Mr. Grofsmid te Wolvega.

Een SCHOENMAKERSKNECHT, zijn werk grondig verstaande, kan voortstonden aan werk bekomen bij P. G. WESTERHOF te Ureterp.

Een JONGELING, 3 à 4 jaar bij het Bakken geweest zijnde, kan dadelijk werk bekomen; vervoege zich liefst in persoon zelve. Te bevragen bij F. HOLTKAMP, Boekdrukker te Sneek.

Die een partijtje BOONEN **vermist** en bewijs van eigendom aantoonen kan, kan hetzelve terug bekomen bij D. A. WASSENAAR te St. Jacobi-Parochie, tegen betaling der kosten daarop gevallen en nog te vallen.

Heden van tien tot drie ure te zien
de net geconditionneerde en veelal fraai gebonden BOEKEN, nagelaten door wijlen de WelEd. Gestrenge Heeren Mr. *K. Hiddinga*, Oud Procureur, te Heerenveen, Mr. *P. A. Schik Viëtor*, Ridder der Militaire Willems-Orde vierde klasse, Kantonregter te Workum, en den WelEd. Zeer Gel. Heer *G. van der Meer*, Med. Chir. et Art. Obstetr. Doctor, te Dragten, bestaande in uitgezochte Werken over **Regtsgeleerdheid, Geneeskunde** enz., **Godgeleerdheid, Geschiedenis, Taal-, Dicht-** en **Letterkunde, Kunsten** en **Wetenschappen** enz., welke zullen worden verkocht op *Woensdag den 14 Januarij* 1847 en volgende dagen, des namiddags ten *vier* ure, door en ten huize van den Boekverkooper J. SWARTS, te *Leeuwarden*.

Door G. T. N. SURINGAR, Boek- en Papierverkooper en Boekdrukker, op de Kelders te Leeuwarden, in den Rotterdamschen Erasmus, is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

TOLLENS, Dichtstuk door Mr. A. BOGAERS.
Ten voordeele van het Tollens-Monument, *f* 0.50.

De eerste aflevering van eene zeer goedkoope

BIBLIOTHEEK VOOR HET HUISGEZIN.
Tijdschrift voor het Algemeen, bevattende lectuur tot gezellig onderhoud aan den huiselijken haard, zoowel als een goed woord op zijn' tijd aan jong en oud, voor hoofd en hart.

Maandelijks eene aflevering van 32 *bladzijden of* 64 *kolommen*, prijs per jaargang *f* 2.50, of franko per post *f* 3.

De eerste aflevering mag worden opengesneden.

DE VAN OUDS GERENOMMEERDE

FRIESCHE ALMANAK MET ROODE LETTERS,
berekend door ELTE MARTENS BEIMA, *voor het jaar* 1857.

Heden is verschenen

DE PROVINCIALE ALMANAK VAN FRIESLAND
VOOR HET JAAR 1857.

Behalve den gewonen Kalender, vindt men hierin het *Koninklijk Geslacht*, de *Staten-Generaal* benevens de *Hoofd-* en *Onderkiesdistricten* daarvoor, *Consuls en Agenten van Buitenlandsche Mogendheden etc. etc.*, alsmede

Het Gewestelijk Bestuur

zoowel wat betreft het *Inwendig Burgerlijk Beheer* als de *Militaire* en *Regterlijke Magt* en het *Beheer der Geldmiddelen*, als ook de *Kerkelijke Besturen*, *Middelen van Vervoer etc. etc.*

Onder de vele verbeteringen en vermeerderingen die dezen Almanak even als voorleden jaar, ook thans weder heeft ondergaan, behoort onder anderen de *Dienst van den Rijks Telegraaf*, eene tabel der *Landmaat*, aanwijzende de verhouding tusschen *Pondematen* en *Bunders etc.*, terwijl even als het vorige jaar, de *Postlijst*, aanwijzende de uren van vertrek en aankomst der verschillende Posten te Leeuwarden, ook thans weder daaraan is toegevoegd.

Dezelfde vraagt een flinken LOOPJONGEN, mede een JONGMENSCH, liefst niet geheel onbekend met het Innaaijen.

Bij G. B. VAN GOOR te *Gouda*, ziet heden het licht, een *belangrijk en oorspronkelijk werk* getiteld:

HANDBOEK DER WAPENKUNDE,
DOOR J. B. RIETSTAP,

BEVATTENDE: I. De Geschiedenis der Wapenkunde; II. De Praktijk der Wapenkunde; III. Een Register der Wapens van den thans bloeijenden Nederlandschen Adel; van de Staatlieden en vele heeren van Napoleon I, van beroemde personen uit vroeger en later tijd; enz. — Met VIJF STEENDRUKPLATEN, waarop 560 GUREN voorkomen. *f* 7.40.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ VAN DE WED. KOUMANS SMEDING.